

BI

núm. d'ordre

DESCRIPCIÓ :

Edifici entremetgeres projectat i utilitzat com a teatre públic a partir d'un edifici anterior del qual no en queda cap vestigi visible. Té la particularitat que fou projectat juntament amb uns habitatges situats a la parcel·la posterior a la del teatre, la qual dóna al carrer Capsavila. Es comunica en la planta baixa amb aquest segon edifici per permetre la sortida d'emergència exigida a l'equipament públic. Presenta una segona sortida d'emergència pel carrer Sant Miquel.

El teatre és de planta rectangular i està edificat en la totalitat de la parcel·la. La façana està encarada al nord-oest i ubicada dins la plaça Nova. Les seves dimensions són de 18,2 metres de llargada per 14 metres d'alçada. És cega en tota la seva superfície, exceptuant la planta baixa, on hi ha tres arcades que marquen l'accés principal. La façana és tractada en estil clàssic: la planta baixa, que fa de sòcol; el fust o tronc, i la resta de pany de façana, que està tractada com a fris que corona el conjunt. Totes tres parts estan arrebossades i pintades de color rosat. La planta baixa presenta unes regates horitzontals que imiten un aparell de carreus i que converteixen els tres arcs d'entrada en uns arcs adovellats a salt de cavall, lligats per una línia d'amposta que segueix horitzontalment tota la façana. Disposa d'un sòcol aplacat de pedra. El fust és emmarcat per dues pilastres sencilles. Hi apareix el nom del teatre amb lletres sobreposades, clàssiques, i una marquesina de perfil en arc recolzada en unes biguetes i un cablejat. Protegeix de la pluja el llindar dels arcs d'entrada. L'entaulament està format per dues cornises separades per un fris llis. La inferior està situada a l'alçada de tres quartes parts de la totalitat de la façana, és força motllurada, amb un dentellat per sota, i l'altra, més senzilla corona el conjunt.

En l'interior dels tres arcs s'ubica un vestíbul rectangular previ que condueix a un altre d'accés a la platea i a l'afiteatre.

EVOLUCIÓ D'USOS:

Original:

Teatre, cafè i seu social de l'grupació *La Constància*.

Actual:

Cinema i teatre des de 1952. Nou equipament municipal polivalent (teatre, cinema, sala d'exposicions, actes públics...).

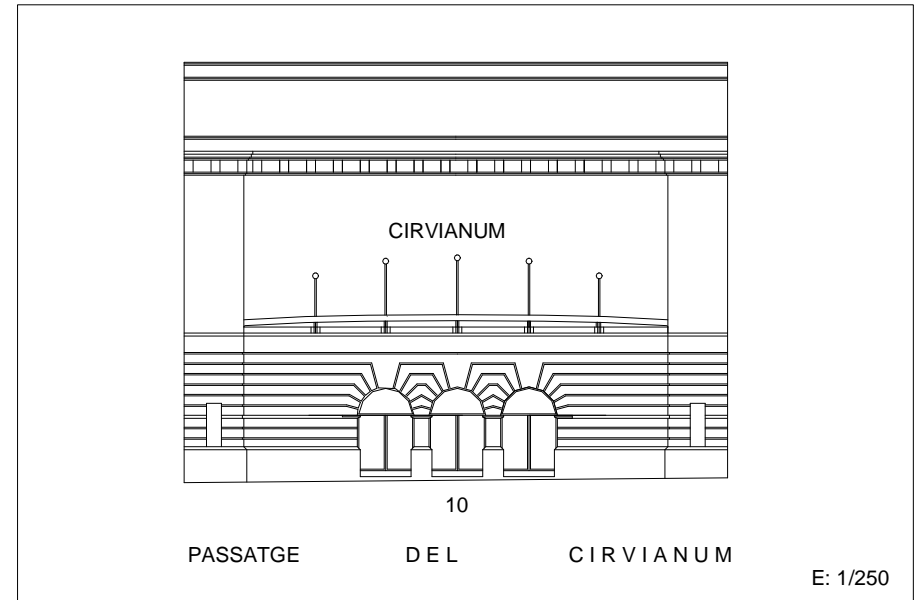
ESTAT DE CONSERVACIÓ: Molt bo.

VALORACIÓ:

Edifici important, per la seva arquitectura d'estil clàssic i per ser un centre socio-cultural de la població. Reedificat per un arquitecte de renom, Ignasi de Solà-Morales, autor també de la reconstrucció i ampliació del Liceu de Barcelona.

DADES HISTÒRIQUES:

Francesc Vidal Cuatrecases va ser un industrial del ram de la torneria mecànica i un mecenes del teatre a Torelló. Ideològicament es va adscriure al catalanisme conservador i va ser president de l'associació *La Constància*. Aquesta associació tenia la seva seu social a l'edifici, antiga casa Orís, de la plaça Vella, 6 (conegut posteriorment com *El Club Infantil* i Biblioteca Dos Rius).

BI

Era fill de Ramon Vidal Vial, impulsor de la Torneria Mecànica Vidal. El seu germà, Josep Vidal, hereu de la família, va morir assassinat l'any 1903 deixant un fill, Ramon Vidal Treserra, impossibilitat. Ramon Vidal va heretar la casa del carrer de Sant Miquel, 9, passatge de Vic, 2 (actualment Can Pietx), la casa familiar (carrer de Sant Miquel, 18) i els terrenys al carrer de Sant Miquel, 3, 5 i 7, amb espai a la plaça Nova. Aquest solar tenia una extensió de 729 m². En aquest darrer espai, l'oncle de Ramon Vidal, Francesc Vidal, va construir-hi el teatre Cirvianum, el cafè i la seu social del Casino *La Constància*. L'any 1924 va encarregar el projecte a l'arquitecte Ricardo Segalà. El teatre es va enllestir abans que el cafè, i l'any 1925 s'inaugurava solemnement. Dos anys més tard, 1927, s'obria el cafè i la seu de La Constància. Aquesta darrera obertura es va fer per la Festa Major i no hi pogué assistir l'impulsor, Francesc Vidal, atès que el seu traspàs fou uns mesos abans. Els germans Joan i Felip Vidal Camprodon seguiren el mecenatge patern.

El teatre Cirvianum seguia el corrent estilístic del classicisme noucentista. Comptava amb una platea amb 610 butaques, un amfiteatre amb 12 llotges, amb sis seients cadascuna, tres rengles de seients en forma semicircular i tres rengles més de seients de segona categoria, *galliner*. El seu aforament era per a 840 persones, encara que, en algunes ocasions, acollís més de 1.100 persones.

Durant molts anys, Pere Bach fou l'arrendatari del teatre. Joan Serra Codinachs fou el darrer gestor privat del teatre.

La vídua de Joan Vidal Camprodon, Antònia Espona, va convertir en habitatge la seu del casino *La Constància* l'any 1941. L'aparellador, Pere Coma Baulenas, hi va projectar, aquell mateix any, una tribuna (carrer de Sant Miquel, 5-7).

El mes de gener de 1952, Ramon Vidal Espona, l'últim industrial i propietari de la torneria familiar, es despenia del cafè Cirvianum ubicat als baixos del carrer de Sant Miquel, 5-7. El *Banco Hispano-Americano* adquirí aquest local i en reformà la planta baixa. La reforma fou projectada per l'arquitecte Josep Pellicer Gambrús. Es varen separar el local del Banc i el del Cirvianum amb el tancament de les portes d'accés que comunicaven el teatre i el cafè. Es van posar reixes de ferro a les finestres del Banc i es va construir un arxiu soterrat. Anteriorment, el Banc tenia la seva oficina a la Plaça Nova, 17.

El maig de 1952, el teatre s'adaptava com a cinema. Ramon Vidal Espona va fer una petita reforma. S'instal·là la càmera de cinema al galliner del teatre i suprimiren les sortides que donaven al cafè. La reforma fou dirigida per l'arquitecte Isidre Ubach. Aquesta reforma suposava la definitiva segregació de la finca. Per una banda quedava el teatre Cirvianum, amb 511,92 m², i per l'altra, l'edifici del Banc, d'uns 217 m².

L'any 1967, Ramon Vidal va vendre el teatre a Soledad i Maria Codinachs Carrera, filles del constructor Arturo Codinachs, per 900.000 pessetes.

L'Ajuntament de Torelló comprà, segons acord plenari amb data de 30 de juliol de 1981, el teatre a Soledad i Maria Codinachs Carrera.

BI

El 27 d'agost de 1981 es materialitzà la compra per un valor de 10 milions de pessetes. L'any 1982, l'Ajuntament arranjà la teulada, els accessos, els camerinos i s'hi instal·là calefacció.

Durant els anys 1985 i 1986, l'Ajuntament féu gestions i adquirí els immobles del carrer de Capsavila, 13, 15, 17 i 19 i el del carrer de Sant Miquel, 3. L'adquisició es va fer en previsió d'una futura ampliació del teatre. La superfície adquirida a diversos propietaris suposava una superfície de 435,82 m². Es realitzà un projecte de restauració que es presentà a la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge.

El 18 de desembre de 1987, el Ple de l'Ajuntament aprovà l'acord amb la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya per tal de remodelar l'històric teatre. El teatre Cirvianum era inclòs en el pla de rehabilitació atès que no reunia les condicions escèniques, de seguretat i de confort necessàries segons la normativa vigent.

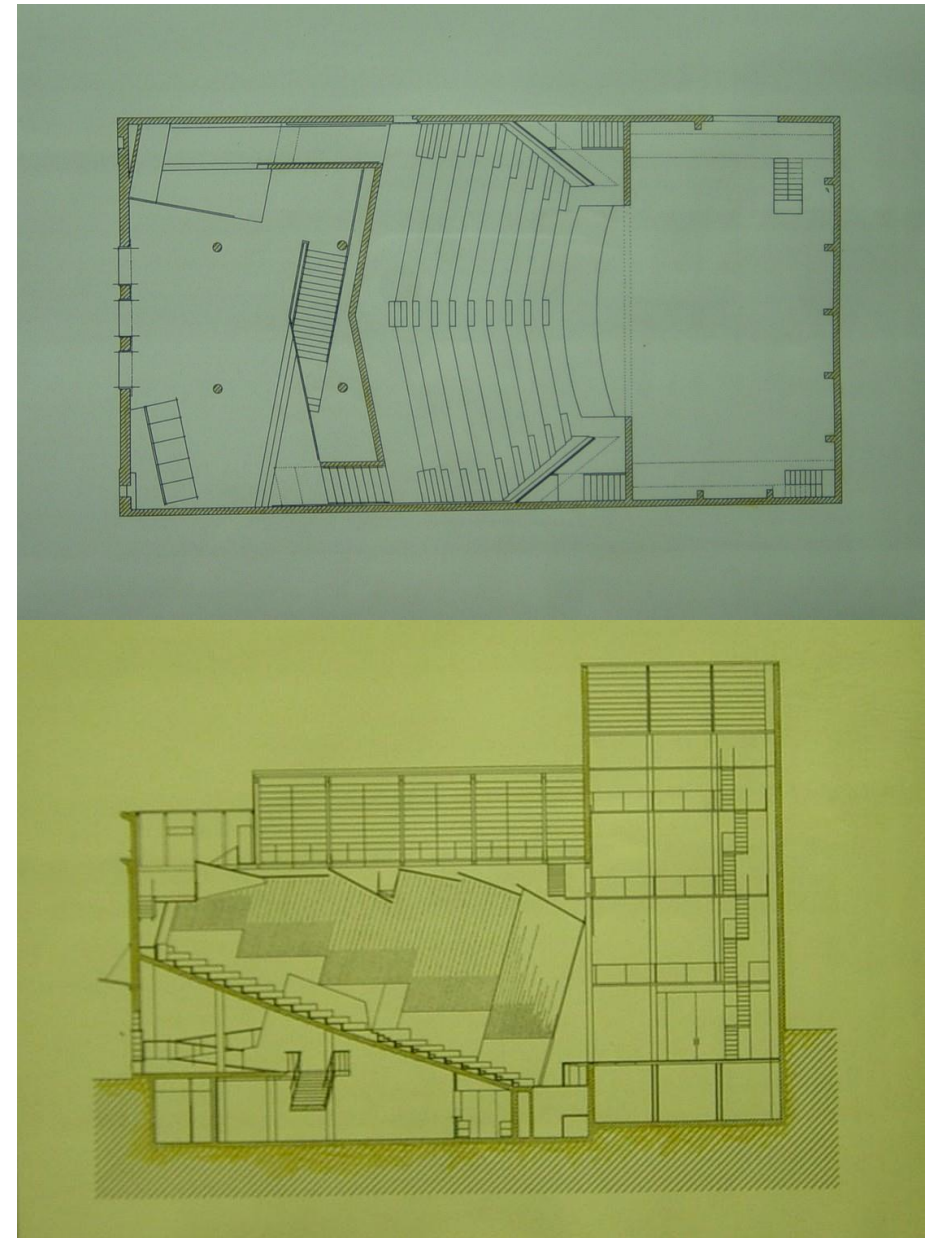
L'Ajuntament encarregà el projecte d'ampliació i reconstrucció a l'arquitecte Ignasi de Solà-Morales i Rubió l'any 1987. Solà-Morales considerà que el vestíbul era molt petit, que els accessos a la sala i a l'amfiteatre eren reduïts i que no existia un foyer on es pogués reunir el públic. No hi havia espai per a un bar i un guarda-robes. Els serveis sanitaris eren insuficients i incòmodes. Les localitats eren atapeïdes, incòmodes i tenien mala visibilitat. L'escenari tenia una bona boca però els complements d'aquest eren insuficients. L'informe considerava que la façana, d'estil classicitzant, es podia conservar.

La reforma, acabada l'any 1992, va consistir en l'enderroc de l'amfiteatre i del cel ras del sostre. El nou projecte planteja un espai de sala únic, amb pendent més pronunciat. Aquest sostre permet la ubicació d'un vestíbul i un foyer soterrat. La façana principal es restaurà sense gaire modificacions. La capacitat total de la sala és de 528 localitats, amb 21 rengles esglaonats. Es varen fer annexos laterals a l'escenari, amb camerinos, tallers, magatzems, sales de maquillatge. La façana classicista s'ajustà mantenint la mateixa línia compositiva.

El pressupost del projecte, realitzat en diferents fases, ascendia a 318 milions de pessetes. El finançament es féu amb el M.O.P.U. i la Direcció General d'Arquitectura i Habitatge de la Generalitat de Catalunya. L'Institut Català del Sòl s'encarregà de la gestió. L'empresa adjudicatòria fou SOLIUS S.A.

BIBLIOGRAFIA:

- Gràfica:**
- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Estructura i Usos del Sòl Urbà i Urbanitzable, E. 1:4.000, i plànols sobre el Conjunt Històric, E. 1:250. Torelló 1999.
- Escrita:**
- *Gazeta de Vich*, núm. 2932. 18 d'abril de 1925.
 - *Setmanari Torelló*, 20 de febrer de 1987 i 9 d'octubre de 1992.
 - *Programa Festa Major*, 1991.
 - Inventari d'immobles municipals. Ajuntament de Torelló, 1988.
 - Arxiu Municipal de Torelló, Llicències d'obres, padrons d'habitants, registre fiscal de la propietat urbana, immobles municipals.

BI

GRAU DE PROTECCIÓ : CAP. És podrà intervenir en l'edifici d'acord amb el que preveu la normativa de la Revisió del Pla General d'Ordenació urbanística de Torelló.

BI